

DARBININKAS

1.000 NARIŲ LIETUVIŲ
DARBININKŲ
SAJUNGAI
IKI
SEIMO!

Sujuskite, broliai sąjungiečiai, kad mūsų organizacija to skaičiaus sulauktų iki pirmojo seimo.

1.000 NARIŲ A. L. R. K. M.
TERŲ SAJUNGAI IKI
SEIMO.

Sujuskite, sesers sąjungiečiai, kad jūsų garsingoji organizacija atsirastų tūkstantinis skaičius iki Seimo.

VOL. II Metai I. Tel. 620 So. Boston. Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos. Tel. 620 So. Boston. No 16 | 58

Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. 242 W. BROADWAY. SO. BOSTON, MASS. VASARIO 10 d. (FEBR.) 1916 m.

Amerikonų Rupesniai

Europos karė išskėlė aikštėn kai kuriuos svarbius nedaugtelius Suv. Valstijų ir priverstė amerikonus rimtai imti rūpintis ateitimi.

Iš vienos pusės pasirodė, kad didžiulė dalis Suv. Valstijų gyventojų labiau myli savo senąją tėvynę, iš kurios jie čia atkeliavo. Labiausia visus nemalonai nustebino vokiečiai, kurie čia gan senai atkeliavo, labiau suamerikonėjo, negu kiti, dabargi, kai reiki išitikus, atsiminė savo Fatherland'ą, ir, kad jai patarnavus griebiasi net nedorų įrankių, priešingų šios šalies įstatymams.

Iš antros pusės apsižiūrėta, kad Amerika nėra apsaugota nuo užpuolimo kitų kraštų. Laivynas pirmiau buvo pirmas po Anglijos, dabargi tapo numstumtas ketvirtas vieton, kai reikių ant sausumos nėra nei tiek, kad apsigynus nuo meksikonų užpuolimo.

Tad ir sukruoto Amerikonai stiprintis kaip iš vidaus, (norima kuogreičiausia amerikontinti ateivius) taip ir iš lauko (norima visus piliečius priręngti prie apsigynimo).

Vos pora savaičių atgal beveik vienu laiku įvyko du svarbūs amerikonių suvažiavimai: vienas Philadelphiajoje 19 ir 20 sausio-tai amerikonių komisijos komiteto sušaukta konferencija, kur tartasi apie pasekmingsesni ir greitesni amerikonių ateivių; antras kongresas Washingtono 20, 21 ir 22 sausio, sušauktas Tautos apsaugojimo sąjungos (National Security League). Čia trumpai pakalbėsime apie tą antrąjį. Amerikai gali grąsyti pavojus iš dviejų pusių: iš Europos ir iš Japonijos.

Teutonai, keršydami už amunicijos pristatymą, gali savo karę užbaigę panorėti atkeršyti Amerikai. Beto tiesiog pasakiški turtai, kuriuos susikraus Amerika, besinaudodama iš Europiečių peštynių-bykam gali apsukti galvą. Europiečiams, karės nubiedninties, gali užteikti noras pasipelninti čia Amerikoje. Taigi reikia ginti savo auksas.

Iš antros pusės Japonija, kuriai jau labai ankšta savo mažutėlėje tėvynėje, senai jau smalsia akimi žiūri į Filipinų salas, dabar esančias Suv. Valstijų globoje.

Dabar Dėdė Samas turi nesupratimų su Vokietija. Vokietija nenori nusileisti prieš nors ir teisingus reikalavimus Suv. Valstijų. Mat žino, kad Amerika bijo Japonijos užpuolimo, kad vos tik Suv. Valstijos įsipainiotų į Europos karę, tuojau kibtų joms į antrą šoną Japonija, kuri yra gana pavojingas priešas.

Ne veltui dabar prezidentas Wilsonas, važinėdamas savo prakalbose baigina savo piliečius, kad abu Amerikos kraštu gali būti užpulti.

Tad šis Washingtono kongresas ir tarėsi, kaip prisirengus prie įvairių galimybių. Kongrese viešpatavo beveik visiška vienybė. Visi suprato ir atjautė reikalą. Sveikiausią sriovę į kongresą įnešė darbininkų atstovas Milleris, kurs paaiškino, kodėl Amerikos Darbo Federacija ligšiol

buvusi priešinga agitacijai už prirengimą Amerikos prie karės. Darbininkai matą aiškiai, kad šita agitacija vedą labiausia kapitalistai, žiūrėdami savo reikalų, ypačgi amunicijos fabrikantai, nes jiems didžiausias pelnas bus iš visų tų prisirengimų. Jisai vardu darbininkų reikalavo, kad valdža paimtų visas amunicijos dirbtuves į savo rankas. Nors kongresas ir nepriėmė to pasiūlyjimo, vis dėl to po jo intekme nutarė, kad valdžia turėtų regulioti pelną iš amunicijos dirbtuvių. Nors nekiek naudos iš tokio nutarimo, tačiau vis dėlto geriau šis tas, negu niekis.

Kongresas karėvijos klausime padavė štai kokį nutarimą: Kiekvienas Amerikos vaikas, sveikas fiziškai ir protiškai, turtingas, ar biednas, turi gauti iš kompetentisčių mokytojų tam tikrą militarišką išlavimą, pagal pavyzdžio Šveicarijos ir Australijos demokratijų; paskui jisai reikalui išitikus, turės priederme tarnauti apginimui savo krašto ar tai būdamas po ginklu, ar tai prie bevielio telegrafo aparato, ar ligonbutyje, ar kokio kitokiu būdu, koks bus nurodytas; ta priederme bus lygi anai, kaip kad mokėjimas mokesnių ir pildymas kitų pilietisčių priedermių. Tai-gi amerikonių visuomenė klausimą savo apsigynimo apskritai imant išrišė pažangiai ir demokratiškai. Galima teiktis, kad ir įstatymų leidimo įstaigos priims tokį, o ne kitokį nutarimą.

Apie amerikonių komisijos konferenciją pakalbėsime kitą sykį.

TAMBOVAS.

Pabėgėlių vis tebeatvažiuoja, bet daugiausia gudų, lenkų.

Matyti, lietuviai jau pabai-gė savo baisią kelionę ir "il-sisi" aprinkose vietose...

Atvažiuavusius pabėgėlius grūda į kokį tai "Tretje de-po," kur juos kankina utėlės ir blakės. Baisu žiūrėti, kaip ten nešvaru ir biauuru. Iš čia vienus gabena kaimuosna, kitus laikinais laiko Rusų miestų sąjungos prieglaudoje, laip-komoje visuomenės komiteto, kurio pirmininku yra Kriaučionienė. Ant galo visi pabėgėliai arba gauna darbo mieste, arba kraustomi so-džiuosna. Kaip jie gyvena so-džiuose, maža težinoma.

Susidarė ir Lietuvių Komitetas, kuris, kiek galėdamas, stengiasi palengvinti savo brolių padėjimą. Vaikams taisomas barakas, kuris at-sieis apie 3 tūkstančius rublių. Tenaį jie turėsia butą ir visą laikymą ir būsią moki-nami. Mokytoju paskirtas Kasperavičius.

"Žiburio" mergaičių gimnazijos pansijonas esąs labai ankštame bute, todėl nuo tvankaus oro dažnai suser-ga mergaitės, kurių esama 70 su viršum.

Pamokos esti popiet Ivanovos gimnazijoje. Nėra rusų ir geografijos mokytojų, todėl mokslas trukdomas. Bažnytėlė graži, mūrinė, gotų stiliaus. Sakomi lietu-

viški pamokslai. Yra du kunigū lietuvių. Lietuvių dvasios reikalai kaip ir aprūpin-ti.

Tas-pats.

STARAJA RUSA, Novgor. gub.

Tame užmirštame kampe-lyje esama pabėgėlių lietuvių apie 40 šeimynų. Veikia lenkų komitetas, bet iš jo mes lietuviai maža naudos teturi-me. Reikalinga įsteigti Lie-tuvių Draugijos nukent. del-karo šelpti skyrius. Reikalin-ga pašalpa ir dorinė paspir-tis.

J. Kumpikevičius.

SPAS KLEPIKI, Riazan. gub.

Lapkričių šių 1915 m. val-džios paliepinu buvo surašyti ir suregistruoti pabėgėliai, atsiųstieji Spas-Klepiki val-ščiūn. Tą darbą atliko to valščiaus raštinnikas F. Kedis (iš Suv. gub. lietuvis). Tarp kelių šimtų pabėgėlių lietuvių atsirado vos keliolika žmonių. Katalikų aprūpintų atvažiuo-ją pas mus kunigas iš Riazā-nės.

F. K.

MASKVA.

Čionai yra iš viso dvi katalikų bažnyčios, kuriose visos pridedamosios pamaldos atliekamos vien lenkų kalba. Nors dabar Maskvoje yra keli tūk-stančiai lietuvių katalikų, bet jiems nėra jokių priedamųjų pamaldų lietuvių kalba, iš-skyrus lietuvišką pamokslą, kuris yra sakomas per dvi sa-vaiti sykį šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje. Filijoz čia bažnyčioje Mažoje Gruzijų gatvėje nė tokio pamokslu nėra. Reiktų lietuviams katalikams prašyti vyskupo, kad abiejose Maskvos bažnyčiose leistų pridedamasias pamal-das ir lietuvių kalba tam ty-čia paskirtomis valandomis. Katalikas.

GITA.

Ir čion atvyko pabėgėlių lietuvių būrelis. Iš Suvalkų gubernijos, iš Veiverių kaimo, atkeliavo penkios šeimynos — Bartkaus Motiejaus, Drulio Juozo, Matusėvičiaus Juozo, Salkauskio Jono ir Švenčiūno Stasio, išviso 21 žmogus.

Pabėgėlių čia laukė. Tam tikrame šiltame barake prie pat geležinkelio stoties rado jie sau nakvynę ir maistą dy-kai. Ant rytojaus, po pietų, ir-gi dykai duota buvo jiems šešetas vežimų persi-kraustyti miestan. Lietuvių Labdarybės Draugijos prieg-laudon.

Prieglaunda toji — paprasti mediniai namai, kuriuose gali sutilpti kokie 70 žmonių; vi-duje išbaltinta, grindys nu-dažytos, elektrikinis žiburys, švaru. Tik guoliai nekokie-bendri, kaip karėvių kazar-mėse, ir be to, dviem angš-tais — apatiniais ir viršutiniai.

Pabėgėlių belaukiant, prie-glauda buvo iškūrenta, šilta ir samavoras užkaistas. Pir-mąjį kartą pavaišino kaip sve-čius; bet tolesniam laikui, ir-tai tik pirmą savaitę, kiekvie-

nas pabėgėlis — didelis ar mažas vistiek — tegaudavo po 15 kap. dienai pramisti. Praslinkus gi savaitei tokie pinigai teduodami tik negalintiems užsidirbti — vaikams, seneliams, ligoniams.

Ligonius apžiūrėti apsiėmė felčėris Greizė, lietuvis, ir daktaras Ruga, igauis, be užmokėsnių; taip-pat be už-mokėsnių duoda vaistų iš ap-tekėsnių lietuvių — Marcinkevičiaus ir Nagevičiaus. Sunkiai sergantį vaikų paguldė miesto ligoninėje.

Bėda su kunigėliais. Yra čia bažnyčia ir du kunigo lenku, lietuviškai nė žodžio nemokančių. Vietiniai lietuviai jau du kartus yra maldavę atsiųsti Čion lietvių kunigą. Tokiu prašymu kreiptasi žodžiais į vyskupą Ciepliaką, apsilankiusį Sibire 1909 metais. Šį pavasarį nusiųstas buvo Petrapilinis arcieviskupis net raštas. Rudeniop buvo sulauktas naujas kunigas, bet... vėl lenkas, kurs yra gir-dėjęs lietuvių kalbos, bet ne-mokas nė tiek, kad atsakytų: "ant amžių amžių." Į paklausimą grovo Tiškevičiaus pr Petrapilio Lietuvių Draugiją n. d. k. š., ar nereikia Či-toje pabėgėliams kunigo lietu-vio, vietinė Lietuvių Labd. Draugija pripažino tai reika-lingū ir prašė atsiųsti tokį kunigėlį.

Su vaikų mokinimu dar prašaus. Lietuvių Labd. Draugija Čitoje įsisteigė tik šimet rugpiučio mėnesį ir tuo tarpu įtaise tik dvi prieglaudi pabėgėliams. Nuo pradžios metų gyvuoja čia Rymo Katalikų Draugija. Toje draugijoje pusė metų ejo peštynės, kol lietuviai su lenkais susi-tarė atidaryti lenkų ir lietu-vių mokyklą. Bet iki šiol tos mokyklos dar nėra. Nėra lietuvių mokytojų. ("L. Balsas.")

BROOKLYN, N. Y.

A. S. R. Kompanijos streikas. 2 d. Vasario sustreikavo gerai žinomos brooklyniečiams cukrinės darbininkai prie Williamsburgo tilto, ant Kent ave.

Savaitė atgal jau streikavo tos pat cukrinės mašinistai. Mašinistai stato reikalavimus tokius: vietoj 10 val. darbo per dieną reikalauja tik 8 val. su ta pačia užmokestim ir už viršlaikį ir šventų dienų dar-bą dvigubos užmokesties.

Bet su mašinistais nesusi-taikius išėjo į streiką ir visi darbininkai. Paprasti darbi-ninkai ir pastatė savo reikala-vimus, vietoj 18 val., per die-ną 8 val. ir to paties užmokes-nio.

Streiką veda patys darbi-ninkai dar nei jokių unijų ne-ima streiko savo vardu. Strei-kininkai išsirinko iš savo tar-tonų valdybą vesti susirinki-mus. Pirmininku išrinko lie-tuvių Praną Deveikį, taikos komisija išrinkta iš 15 įpatų, kuri veda su kompanija dery-bas. Per kasdieninius susi-rinkimus duoda raportus, kad streikas: eina geron pusėn. Streiklaužių mažai randasi. Streikieriai eina dabort dirbtu-

ves, iškyla maži kivrėčiai su streiklaužiais, bet policija skirsto umai. Upas pas strei-keirius geras.

Unijistas.

STREIKININKAI AP-SURUPINO MAISTU.

Plymouth. — Plymouth Cordage kompanijos darbinin-kai streikuoja nuo sausio 17 d. Streikininkai nemano nusileisti, o laikytis tol, kol reika-lavimai bus išpildyti. Iš Bostono parsitraukė maisto už \$2.000 ir parsigabeno speci-aliu traukiniu. Sukrovė į san-dėlį ir pagal reikalą bus duoda streikininkams.

Maisto pakaktinai dabar turi pusei metų. Kompanijos viršininkai vai-kščioja po darbininkus ir pri-kalbinėja eiti dirbti. Vokiečiai ir portugalai sako eiti dirbti, bet biją italų anar-chistų.

BUSIĄS STREIKAS.

Už kelių dienų Bostone kil-sias rubsiuvių streikas. Sus-treikuosia 3.000 darbininkų. KITCHENER

PAKEICIAMAS.

LONDONAS. — Eina gan-das, jog lordas Derby, rek-ruotavimo direktorius, esąs skiriamas karės sekretarium į lordo Kitchenerio vietą.

Tos pereinamos daromos beplenuojant didžius veikimus, kurie bus pradėti pavasariop. Naujos Anglijos jėgos gar-benamos Francijon ir talkinin-kai pasitiki galėsią sutrinti vokiečius.

Anglijų amunicijos dirbtuvės smarkiai veikia ir da-bar jau nepritruks šovinių talkininkams.

Washington. — Kongresas pritarė prez. Wilsono ginkla-vimosi planams. Vienbalsiai nubalsavo pastatyti naujų kari-niųjų laivų, sutaisyti karinių laivų dirbtuves, padidyti skai-čių jurininkų oficerių.

ISKILMINGOS LAIDO-TUVES.

Paryžius. — Francijos sos-tinės gyventojai iškilmingai palaidojo 11 negyvėlių, kuri buvo užmušti vokiečių ze-pelinu. Didžiausias minios dalyvavo laidotuvėse. Paryžiaus arcieviskupas, kardino-las Amette, laikė uždušines mišias ir sakė pamokslą. Sakė prakalbą vidurinių reikalų ministeris.

PERSERGSTI NUO A-TAKŲ IS ORO.

Kopenhagen. — Vokietijos didžiame nuste Kiel gyvento-jams įsakyta saugotis atakų iš oro. Paaiškinta, kokie bus duodami signalai laike atakų.

PARYŽIUS. — Francijos premieras Briand išvažiavo Ryman prikalyti Italiją pasi-ųstį savo kariuomenės į Sal-onikus, kad suvienytais spēkomis atsilaukyti prieš teu-tonus ir bulgarus.

BERLINAS. — Prie Som-me upės francuzai buvo paė-mė dalį vokiečių drutviečių, bet paskui buvo nuytyti atgal.

VIENNA. — Ties Tarnopoliu ant Galicijos rubežiaus rusai buvo persilaužę per austrų linijas, bet paskui nuytyti atgal.

ŽUVO MACŲ Į PALESTINĄ.

New York. — Zydai nusi-samdė garlaivį Sterling gabe-nimui visokios provizijos iš Amerikos į Palestiną badaujantiems žydams. Gyduolių taip-gi bus siunčiama. Da-bar Velykoms artinantis bus daugiausia siunčiama macų. Ant to garlaivio bus vežama 60.000 svarų macų.

Garlavis su macais išplauks vasario 16 d.

VOKIEČIAI TURI DIDĮ ORO LAIVYNĄ.

Bernas. — Iš Friedrichsha-veno, kur dirbama zeppelinai, atėjo žinių, jog dabar Vokietija turi 80 didžiųjų ze-pelinų.

Tose dirbtuvėse nuo karės pastatyta 95 zeppelinai. Iš tų 15 žuvo.

Vėliausio padarymo zepe-linai yra žymiai padidyti ir patobulyti. Panašūs į žuvį. Numalevoti pilkai. Padan-gėse sunku įžiūrėti.

Kiekvienas turi po šešis kulkosvaizdus ir prietaisus bombas mesti. Taip-gi iš jų galima mesti orines torpėdas.

Tais zeppelinais vokiečiai plenuoja padaryti didžiausią užpuolimą ant Anglijos.

TEATRAI, DAINOS KARĖS LAUKE.

Paryžius. — Francijos Tau-tiškojo teatro artistai, artis-tės, žymiausios dainininkės su teatraliais drabužiais ir scenėrijomis išvažiavo karės lau-kan. Duos koncertus, vaidys komedijas, dainuos karėiviams. Vaidinimai atsisbus taip arti mūšių lauko, kad armotų kriokimai bus girdimi, bet ant tiek toli, kad nepa-siektų šoviniai.

LONDONAS. — Iš Sofijos pranešama, jog Bulgarijos caras Ferdinandas premieras Radoslavof ir gen. Jeof, vy-riausias bulgarų armijos va-das, išvažiavo į Vokietiją aplankyti kaizerį.

LONDONAS. — Per keletą parų vokiečiai smarkiai bom-bardavo talkininkų pozicijas Belgijoje. Spėjama, kad vokiečių artimiausiu plenu yra užimti Francijos pajurinį miestą Dunkirk. Sako, kad čia esąs pats kaizeris ir vokie-čiai aktyveidzoje savo valdovo sulaužysią talkininkų liniją.

LONDONAS. — Visoje Anglijoje įsakyta ateiviams pa-duoti savo vardus ir pavardes policijai. Policijoj užsiregis-travimas priverstinas.

LONDONAS. — Anglijos garlaivis Argo nuskendo. Žuvo su juo vienas jurininkas.

MILANAS. — Teutonai renka jėgas ir jas tvarko Graiki-jos parubežyje. Eina psaka-las jog užpulsią Salonikus.

PETROGRADAS. — Pieti-nėj Rusijoje ties Usziecek buvo labai kruvinių susirėmimų tarp rusų ir austrų. Viename susirėmime užmuštų teutonų buvė 2.000.

BERLINAS. — Belgijoje, arti Dixmude, vokiečių orinė eskadra bombardavo anglų stovyklą. Visi orlaiviai sugrižo laimingai.

ŽUVO SEPTYNI MAINIERIAI.

Wilkes-Barre, Pa. — Lehigh and Wilks-Barre mainose istiko smarki gazo eksplozija. Baisiausia tas, kad toje nelaimėj žuvo septyni žmonės ir du buvo sužeista.

Angliški laikraščiai trump-pai pranešdami, rašo, kad vi-si nukentėjusieji yra svetim-taučiai. Keletas jų palikę di-deles šeimynas.

Nėra dvų, kad ten galėjo keletas lietuvių žūti.

PRIBUVO ARCIVYSKUPAS.

Chicago, Ill. — Naujai pasikrtasis Chicagos arcieviskup-pas Jurgis Mundlein jau pri-buvo Chicagon. Atvažiaujant La Porte, Ind. jį pasitiko didielios minios žmonių ja nau-jos diecezijos.

Instalecijos iškilmingos mi-šios atsisbuvo Chicagos katėd-roj sausio 9 d.

KAIP STIPRI DAR VOKIETIJA.

Londonas. — Laikraščio Times kariniai ekspertai apro-kavo kaizerio jėgas. Per 18 mėnesių kariavimo kaizeris netekęs 2.700.000 karėvių. Da-bar karės lauke kaizeris turi 3.600.000 karėvių. O karės pradžioje kaizeris galėjo išsta-tyti devynis milijonus karėvi-ų. Tai rezerve kaizeris dar turi apie 2.700.000 karėvių. Tai dar labai galingas kai-zeris.

SIUNČIA UŽ TREČDALĮ.

Atkreipiame domą drabu-žių siuntėjų nukentėjusiems del karės į tai, jog galima gauti papigyta jų pergabeni-mą iki Brooklyno.

Prieš išsiunčiant drabužius iš So. Bostono p-lė O. Migauskaitė, kuri daug pasidarbavo prie sutvarkymo surinktų drabužių rūpinosi (ne p. Valukonis, kaip per klaidą minėta buvo pereiname No.) apie papigyta drabužių pergabeni-mą iki Brooklyno. Tai p-lė O. Migauskaitės rūpesniu iš American Express išgauta papigytas pergabėnimas. Bu-tent pergabės už trečdalį mo-kesnio.

NAUJAS "DARBININKO" LEIDINYS NO. 3.

"Darbininkas" jau išleido trečią savo leidinį, knygelę vardu "I š P o D a r b i n i n k o P l u n k s n o s." Tai gražių-gražiausių vaiz-dėlių rinkinis. visi, nuo pir-mo iki paskutinio, yra iš dar-bininkų gyvenimo. Tuose vai-zdinguose, dailiuose, jausmin-guose vaizdeliuose atsispindi darbininkų gyvenimas.

Kiekvienas su pasigėrėjimu juos skaitys po kelis kartus. Autorius tų vaizdelių yra "Darbininko" skaitytojams gerai pažįstamas F. V.

Vaideliai perspaudinti iš "Darbininko." Kaina 5c. Pustl. 32.

REIKALINGAS ūmai geras ir blaivus vargoninkas. Gerai suprantas savo amatą. Ilygys geros.

Kun. E. V. Grikiis, 404 Church Str., New Britain, Conn.

"DARBININKAS"

Eina iš So. Bostono utarninkais, ketvergais ir subatomis Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų Šv. Juozapo Darbininkų Sąjunga. Prenumeratos kaina: Metams tris kartus savaitėje \$3.00 Pusemečiui " " \$1.50 Trims mėn. " " 75c. Atskiras numeris 3c. Laiškus, korespondencijas pinigų siųskite adresu:

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"DARBININKAS"

(The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper. Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R.-C. Association of Labor.

Subscription Rates: Yearly \$3.00 6 months \$1.50

Advertising rates on application Address all communications to

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

LIŪDNOS SUKAKTUVĖS.

Naktį iš 8 į 9 vasario pernai metais tapo nužudytas savo namuose New Britain'e a.a. kun. Juozas Zebris. Pirmiausia, krito įsiai auka žmogūdzijų gobsumo. Norėta pasi-pelnyti. Bet veltui stengėsi mūsų visuomenė sužinoti visas priežastis ir aplinkybes, pastumėjusias Kiaulėną ir Montvidą į tą baisų darbą — ir patirti tą tarpą, kuriame pribrendo tas jų kruvinas sumanymas.

Baisias paslaptis nusinešė į grabą a.a. kun. Zebris ir jo tarnaitė, užkando dantį prieš pat kartuves Kiaulėnos ir Montvydas, gavę iš kaž kur slapta įsakymą, nors iš pradžių ir buvo bepradeda šitą kelti aikštėn.

Zinome tik tai, kad tie žmogūdziai buvo aukos mūsų išdykusio ir palaido cicilikizmo, kad jie buvo artimuose santykiuose ir ryšiuose su kai-kuriais socialistiškais laikraščiais.

Bet kas buvo jų draugai, inkvėpėjai, vadai, ką likusieji toliau beplenuoja, kokie jų tarpe yra ryšiai, kokie tikslai — visa tai, kaip buvo, taip ir pasilik paslaptis.

Bet a.a. kun. Juozo kraujas ne veltui pralietas. Įsiai šauks į dangų atkeršijimo patol, pakol neišeis aikštėn visi iki vienam jo mirties kaltininkai. Pakol tai neįvyks — nei mūsų visuomenė negali būti rami, nes aišku, kad tauta, norinti būti gyva ir sveika, negali pakęsti savo tarpe tokių slapty organizacijų, kaip gultiniečiai, juodrankiai, raudonrankiai, ar kitokie rankiai. Ne naujų kartuvių dairoms, ne kraujo žmogūdzijų ieško-me, iš visos širdies tartume atleidimo žodį kiekvienam mūsų tautos paklydėliui, by tik įsiai panorėtų vėl žmogumi patapti. Bet vardan tautos apsigynimo ir jos sveikos pažangos, mes turime reikalauti mūsų bausių žaidžų paaiškėjimo ir jų pagydymo.

Brangi buvo a.a. kun. Juozo gyvybė; gal, jei ne tas žmogūdzijų darbas, gal dar daug gero būtų padaręs Bažnyčiai ir savo tautai.

Bet tikėkime, kad jo gyvybės auka ne veltui buvo atnašauta. Visuomenė atkiuto, praregėjo, apsidairė ir nutarė pasiljuosuoti, nusikratyti nuo tos gangrenos, kuri grasė viso tautos kūno gyvybei. Tauta dideliais žingsniais eina pirmyn sveikatos keliu prie savo idealo.

Ant šviežio dar kapo a.a. kun. Juozo pasižadėkime visi tam idealui ištikimai tarnauti.

KAS DEDASI LIETUVOJE.

"Ateitis" 16-ame No. praneša žinių, gautų iš vokiečių užimtos Lietuvos. Iš tų žinių pasirodo, kad visas kraštas esąs baisiausiai vokiečių apiplešiamas keliu nežmonišku parėdymų ir keliu gudriai nustatytų mūty. Dar pereitų metų liepos mėnesį vokiečių valdžia parėdžiusi, kad iš visų javų ir bulbų žmonės gal-

sią sau pasilikti tik tiek, kad kiekvienam žmogui liktų vieniems metams maitintis, bet skaitant vienai dienai tik pusę svaro duonos ir 1 svarą bulbų. Visus gi likusius javus ir bulbas gyventojai turėję parduoti valdžiai pagal iš anksto nustatytos augšiausios kainos (nuo 6 iki 7 markių už 3 pūdus).

Aiškus dalykus, kad su tiek maisto žmogus išmisti negali, tad jis bus priverstas pirkties maisto vėl atgal iš vokiečių. Bet pirkdamas atgal įsiai turės užmokėti daug daugiau, nes valdžia ant visų įvežamų į Lietuvą daiktų uždėjo labai augštus muitus. Ir taip už 3 pūdus prekių reikia mokėti mūto: Už visokios rūšies javus — 4 mk, už bulves 2 mk., už miltus — 16 mk., daržoves 4 mk., pipirus 50 mk., kavą negrusdintą 100 mk., gruzdintą 140 mk., arbatą 160 mk., tabako lapai — 500 mk., cukraus — 24 mk., mielės 28 mk., druska 16 mk., mėsa sudyta 20 mk., rukyta ir dešros — 40 mk., surio — 28 mk., sviestas 20 mk., silkės 3 mk., žuvis 20 mk.

Tos visos politikos pasekmė esąs bausis pabrangimas valgomųjų daiktų. Kaip praneša laikraštis Vorwaerts No. 301, 1915 m. Vilniuje svaras rūginės duonos kaštuojas 60 pf., o svaras kvietinės — net pusantros markės.

No. 146 "Naujos Lietuviškos Ceitungos" A. Baltris rašo, nakvojęs su draugu pas lietuvį ūkininką, ūkininkas prašęs parduoti duonos. Šie patys maža turėję, tad atsakė. Ūkininkas pasiūlęs savo dukterį paleistuvavimo tikslams, kad tik gautų duonos.

"Ateitis" baigia šit kaip: Baisėsių dalykų vargu bau galima įsivaizdinti. Geležinė karė ir vokiečių valdžios letena Lietuvą apiplešė, o dabar stumia į paleistuvystės ir mirties nagus. Kitur, kaip Belgijoje, Lenkijoje, daroma tas pats. Bet apie tuos kraštus žino visas svietas, ten plaukia aukos iš viso pasaulio, apie jų vargus bent kalba spauda ir bent yra viltis, kad tų tautų reikalai bus prideramai nušviesta busimame taikos kongrese ir bent iš dalies užtas kančias ir skriaudas atlyginta. Bet kur įstaigos ir žmonės, kurie išaiškintų ir užstotų Lietuvos ir lietuvių skriaudas ir kančias?

Įstaigų tam atlikti yra (Lietuvių Draugija Rusijoje, Liet. Inf. Biuras, Tautos Taryba, Tautos Fondas ir k.). Tik gaila, kad daugelis lietuvių, užnot kas įstaigas rėmus, jas boikotuoja ir jų veikimą trukdo.

VOKIEČIŲ SUMANYMAI.

"Jaunoji Lietuva" sausio No. paduoda ištraukas iš Rohrbacho knygos: "Russland und wir." Ten rašoma šit kas: "Nulemiančioji pažiūra, su kuria mes turime žiūrėti į Lyvų ir Lietuvos ateitį, — tai kolonizavimas vokiečių

ukininkais." Ir apskritai, rišant "užimtųjų žemių klausimas žiurima to, kokios perspektyvos būtų vokiečių kolonizacija. O pasiremiant pirma išvestais dėsniais galima tikrai pasakyti, kad trumpu laiku visas Pabaltmaro kraštas ir Lietuva gali būti užkolonizuota vokiečių kolonistais ir tuomi vienu užsimojimu (mit einem Schlage) šitas kraštas padarytų galinga vokiečių žeme."

"Lietuvoje yra daug valdžios nuosavybės. Ji daugėsniai susideda iš žemių, konfiskuotų nuo lenkų dvarininkų po 1836 m. maištui. Toliau ten yra neišpasakytai praskolintų ir nsumukusių iš dalies lenkams, bet ypačiai rusams priklausančių dvarų, kuriuos taikai įvykus reikėtų parduoti. Visi rusai savininkai ir didesnė dalis lenkų liuosu noru juos parduoti: Rusai delto, kad nenorėtų būti vokiečių valdžioje, o lenkai delto, kad jų rolė šitime krašte būtų jau sulaužta ir jiems maloniau būtų grįžti į savo karalystę ir į Galiciją. Reikėtų tuojau taikai įvykus uždrausti dvarai liuosai pardavinėti, nes be abejonės, del kolonizacijos galėtų nepaprastai pakilti žemės kaina. Vienu žygiu Lietuvoje ir Baltijos krašte turėtų būti vokiečių valstybės nupirkta visi Rusų (valdžios ir k.t.) dvarai tokia kaina, kokia buvo mokama vidutiniskai pastaraisiais trimis metais prieš karę ir išleista įstatymai, sulig kurių ir kiti (privatiniai) žemės savininkai savo žemę galėtų parduoti tik vokiečiams arba vietiniams ukininkams. Tuomet visas klausimas galutinio krašto suvokietinimo būtų pozityviai užtikrinta."

Naiva užtekėjo, Daug jaunimo josios laukė, Dangel jos norėjo. Bet likimas nemalonus, Ją daug syk slopino. Jos spindulius sidabrinus, Temdė ir naikino. Bet veltui; per mokus tirštus Taką prasiskynė. Skaisčius spindulius pratiesus, Spindį it aukšinė. Ta žvaigždė, brangus jaunime, Jauna Vyčių kuopa. Apie ją daugumo brolių Jan senai sapnuota. Ir šiandieną skamba aidas, O kaip jis malonus! Kad Waterbury'io jaunimas, Praded ar dirvonus. Ir aš šiandien spaudžiu ranką Tau brangus jaunime. Drasiai stok į šventą darbą, Už brangią tėvynę. Del tėvynės mūsų brangios, Dirbk ir del bažnyčios. O pranyks visos žabangos, Priešai nesityčios. 17 kp. Vytis.

So. Boston, Mass. VI-II-XVI.

NAUJA ŽVAIGZDĖ.

(Skiriu Waterbury'io Vyčių kuopai.)

Štai tarp mūsų ir vėl žvaigždė Nauja užtekėjo, Daug jaunimo josios laukė, Dangel jos norėjo. Bet likimas nemalonus, Ją daug syk slopino. Jos spindulius sidabrinus, Temdė ir naikino. Bet veltui; per mokus tirštus Taką prasiskynė. Skaisčius spindulius pratiesus, Spindį it aukšinė. Ta žvaigždė, brangus jaunime, Jauna Vyčių kuopa. Apie ją daugumo brolių Jan senai sapnuota. Ir šiandieną skamba aidas, O kaip jis malonus! Kad Waterbury'io jaunimas, Praded ar dirvonus. Ir aš šiandien spaudžiu ranką Tau brangus jaunime. Drasiai stok į šventą darbą, Už brangią tėvynę. Del tėvynės mūsų brangios, Dirbk ir del bažnyčios. O pranyks visos žabangos, Priešai nesityčios. 17 kp. Vytis.

So. Boston, Mass. VI-II-XVI.

Su naujais 1916 metais pradėjo eiti toliau regulieriai kas mėnuo iliustruotas literatūros, mokslo, visuomenės ir politikos mėnesinis laikraštis —

"Pažanga"

"PAŽANGA" yra mėnraštis ir skiriama prasivalinusiems lietuviams ir apsiakiečiams darbininkams.

"PAŽANGA" sutraukė prie savęs gabiausias Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus ir pripildoma, todėl, originaliais raštais.

"PAŽANGOJ" gvildenama aktualiai lietuvių tautos klausimais.

"PAŽANGOJ" rasi dailiosios literatūros, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.

"PAŽANGA" pažymi įvairius pažangos apsiakiečimus.

"PAŽANGA" nušviečia ir gvildena gyvenimo klausimus tautiška-krikščioniškoje dvasioje.

"PAŽANGOJ" per tai plati dirva jauniems literatams ir mokslo vyrams parodyti savo gabumus ir juos lavinti. Metinė prenumerata \$3.00, pusmetinė \$1.50, atskiras numeris 25c. Agentams duodamas didelis nuošimtis. Visuose Redakcijos ir Administracijos reikaluose kreipkitės šiuo adresu:

"PAŽANGA"

P. O BOX 204, GIRARDVILLE, PA.

KUR - GI?

Kur-gi esi motinėle, Kuri mane auginai? Kur randiesi sesutėle, Kuri mažą supavai?

Ir kaip gyvuoji, tėveli, Mokintojau art, akėt. Ir tu jaunasai broleli, Pradėtojau rašinėti?

O kur mūsų tas namelis Pakelyje pastatytas, Ar žaliuoja tas berželis, Sodnelyje pasodytas?

Mes, motulė ir seselė Išvarytas į godus, Nebežinom ar sugrįšim, Ar matysim šalį mūsų?

O tėveliui jau supiltas, Naujas kapas iš smilčių, Augstas kryžius pastatytas: — Mus paguoda verkiiančių.

O broleli palytėjo Kietas kargas vokiečių, Jo lavoną nulydėjo, Bangos upių plaukiančių.

Jau herželis nežaliuoja, Nesigirdi jo ošims, Jojo šakos nesvyruoja, Išvertė audrų siantims

Kur stovėjo mus namelis, Ten nėra nei pamatų, Tik paliko tas daigtelis, Irkrūvelė pelenų. Mokiny

TAUTOS FONDO RAŠTININKO ATSKAITA

Waterbury, Conn., aukų surinkta del nukentėjusių nuo karės lietuvių, laike mišparų Šv. Juozapo bažnyčioje., (prisiuntė J. V. Kovas) \$63.25

Freeland, Pa., aukų surinkta Šv. Kazimiero bažnyčioje del nukentėjusių nuo karės, (prisiuntė kun. I. Inčiura) \$35.00

Shamokin, Pa., aukų surinkta laike p. K. Kairio vestuvių kuris apsiavė su p-lė Alena Valtinuke (prisiuntė C. Kairis) \$5.90

Brooklyn, N. Y. narių mokesčiai į T. F. Skyrių, (prisiuntė P. Montvila) \$5.00

So. Boston, Mass. aukų surinkta laike vakaro, surengto per L. Vyčių vietinę kp. ir A. L. R. K. Moterijų 13ta kuopa, pagerbimui gerb. Kun. F. Kemėšio varduvių diena, (prisiuntė A. Zaleckas) \$52.00

Cedar Rapids, Ia., aukų surinkta per vietinį T. F. Skyrių (prisiuntė M. Mikenas) \$36.90

Shamokin, Pa., aukų surinkta tarp vietinių lietuvių (prisiuntė kun. J. Valaitis) \$30.00

Waterbury, Conn. aukų surinkta laike prakalbų gerb. kun. Pakalnio, kuris neseniai atkeliavo iš Lietuvos (prisiuntė S. V. Kulikauskas) \$101.71

Braddock, Pa., aukų surinkta laike prakalbų, (prisiuntė M. Vitaras) \$12.95

Viso įplaukė per dvi savaites \$342.71

ABELNA SUTRAUKA Aukų įplaukė per dvi savaites \$342.71

Pagal paskutinios T. F. Rašt. atskaitos buvo \$33506.21

Viso įplaukė į Tautos Fonda \$33848.92

A. A. Šlakis Tautos Fondo Raštininkas.

Iš po darbininko plunksnos.

Darbininkų klausimas Lietuvoje.

Daug kas rašoma po laikraščius ir kalbama ir svarstoma mūsų visuomenės veikėjų apie atbudavojimą Lietuvos, pasibaigus šiai baisiajai karai, kuri dabar siaučia ant Lietuvos plotų.

Daug yra visokių sumanymų ir projektų: vieni iš jų geri, kiti dar geresni ir visi tur vieną vadovaujančią mintį ir tikslą, tai abelna Lietuvos gerovę. Tik tai, žinoma, kiekvienas nori prie tos gerovės pats eit ir visuomenę vest į vairiais keliais ir būdais: Vieni ragina prie rengimo kruruvinos ar ne krurivos revoliucijos, kiti prie maldavimų ir politikavimo del išgavimo autonomijis savivaldos, kiti prie centralizacijos Amerikoje lietuvių kapitalo ir išauginimo lietuviškos finansinės galybės, prie kooperacijos, prie parceliacijos Lietuvoje žemių ir kolonizavimo Lietuvos dvarų lietuvišais valstiečiais ir dar daugybe tokių visokių ir tiems daug maž parnašių dalykų sugalvota ir dar galvojama nauji ir visi jie iš dalies yra geri ir naudingi.

Bet ar aš pražiopsojau, ar gal nebuvo niekeno kludytas klausimas apie pagerinimą būvio Lietuvos darbininkų bežemių, tarnautojų pas ukininkų ir dvarų drabininkų. O tokių Lietuvoje yra gana daug ir jų padėjimas liki karės buvo apvertkinas. O po karės tai gal būt ir šiaip ir taip, nes tas dang nuo to prigulės, kaip bus viskas sutvarkyta.

Kad geriau suprast darbininkų padėjimą Lietuvoje, reikia bent kiek į tai atkreipti domą; tai aš ir pasistengsiu šiame rašinėlyje nors trumpai tą spragą užkimštie.

Medega šiam rašinėliui naudojausi savo prityrimais Kauno ir Suvalkų gubernijoje, Prūsų Lietuvoje ir Maskolijos gilumoje. Taip pat žiniomis, sugrabioltomis po Lietuvos didždvarių ekonomijų kancelarijas kaip tai ekonomijose: pp. Komarų, Vasilėkovų, Tiškevičių, Paslauskų, Naryškinų, Chruščovų, Kasterių, Meišnerių, Burbų, Vakselių ir daugelio kitų. Taip pat protokolai suvažiavimų žemvaldžių, kurie atsibūdavo paskutiniaisiais šiais laikais. Lietuvoje tam reikalui turėjau gan apščią medžegos surinkęs ieigu tik nepragaisi dabar laike karės. O šionai tai tik sunaudosiu tą, kas reikalinga del trumpo bent kiek aiškesnio supratimo šios tėmos.

Lietuvoje darbininkus — neapsirikime, jeigu paskirstysime į 4 rūšis šitaip: a, tarnautojai nevedusieji, b, kumėčiai ordinarčiai, c, miestų ir miestelių darbininkai, d, liuosieji darbininkai.

Tarnautojai nevedusieji. Yra tai amžini baudžiauninkai: piemenukai, arklainikai, pusberniai, pusmergės, antrininkai, antrininkės, bernai, vaikai ir t.t. Jie visi tarnauja ant metų, gauna nuo savo darbdavio vilgį ir pilną užlaikymą ir po keletą rublių algos ant metų. Jk dirba ir dieną ir naktį, tiek kiek darbdavys reikalauja.

Ant kiek jų apvertkinas yra padėjimas, tai galima suprast iš to: kad nors ir bliaiviausias asmuo, tarnaudamas nuo 7 metų amžiaus lik 20, labai retai galėtų sutaupt bent 20 rublių tai yra aišku, kad negal sutaupt nei po 2 rubliu ant metų, nei po vieną kapeiką ant dienos. Kad nors bent galėtų žmoniškai apsi-rėdyt, ir to negali, nes nėra iš ko.

O darbo, skurdo, vargo tai netik liki kaklo, bet liki akių sylei-kupina. Dabar pastaraisiais laikais, tai bent kiek pagerėjo jų padėjimas, kad jeigu kur tokia vieta, kad jau visiškai nebegalima iš-kešti, tai darbininkas gal pasitraukt ir darbdavis gali būt teismo keliu prispirtas užmo-kėt už ištarnautąjį laiką. O seniaus tai ir to nebuvo. Seniaus būdavo šitaip: jeigu darbininkas neištverdamas pasitraukdavo tai teismas nuteis-davo atsėdėt kelias dienas šaltojoje, paskui pargrįžt turėdavo pas darbdavį ir pribai-gt tarnystą liki metų pa-baigos. O už teismo kaštus tai darbdavis pasilaikydavo iš algos, o jei nebeužtekdavo tai turėdavo tarnautojo tėvai už-mokėt nedatenkančią sumą. O jeigu tėvų neturi — tai tas darbdavis, pas kurį ant kitų metų tarnaut pristodavo.

Vaikinams buvo blogai, o merginoms dar blogiau. Jų dora faktiškai prigulėjo nuo darbdavio ir įstatymai tų santikių nereguliuoja.

Gerai, jeigu tarnaitė pakliuvo tarnauti į šeimyną dorą, krikščionišką — o jeigu priešingai — tai reikia geležinės valos, auksinės doros ir šuns kantrybės, kad per metus neprarast dorybės.

Tik išsivaizdinkite tamstos tokį padėjimą. Nusamdė koks šunbajoris, senbernis, pasilei-dėlis jauną neprityrusią mergelę. Ir jina! be jo valios vakare negal eiti gult liki 9-10-12 valandos, o rytą įsiai ją prikelat ateina, budyt 3-4 valandą. Suprantama, jai arba ir kelioms tokioms vargšėms paskirtame kambaryje nėra duryse jokio užkaiščio, nes pons to nenori, ir įsiai kada nori, tada gal atsilankyt del pažiūrėjimo, ar jo šeimyna guli ir ar kas nesilanko pas merginas. Taip-gi įsiai gali bile kokioje valandoje pareikalaut tarnaitę į savo kambarį ir užduoti tenai jai darbą neapribuotam laikui. Neištvendama užsiuoli-mų mergelė viską metus iš-bėgs — įsiai ją per policiją parsivarys, negana ką polici-ja kaulus apmankys dar ir jis pridės ir tada jau noroms nenoroms priversta bus išpildyt jo visus gidulius. Kiek tus nekaltos aukos likimo asarų grandžių išliejo, tai nemaža upė būtų ant Lietuvos žemla-pio.

Suvedžiota, apgauta tokia mergelė, būdama nelaiminga kur dėsis: pas motiną pargrįžt bara, muša, keikia, ne del to, kad nemylėtų savo nelai-mingo vaikėlia, bet del to kad neturi kuom maityties pati, o čia dar ir nelaimingą dukrelę su jos kūdikiu reikia mait-tyt.

Arba kartais kita apsiakun-džia į teismą, tai kaip pradės po teismus visokie advokatai tąsy, tai nabagė ir paskuti-nės skaros netenka ir galiaus-iai visai maža arba ir nieko negauna. Atleis man skaityto-jai ką aš perdaug ilgai užgai-šau apie mergelių nelaimės rašydamas — ale parašiau tik-tai šesėjų to blogo, kurisai y-ra ištiesę.

Dabar pastaraisiais laikais ir tuomi atžvilgiu pagėrėjo bent kiek, nes mergelių suve-džiojimo bylas svarsto prisie-kusiųjų apskričio teismai, jei-gu tik tai katra atsakančiai apsiakudžia turi gerus liūd-ytojus ir tenai žinoma bylą lai-mi. Bet svarbiausia, tai tas, kad dabar gali pasitraukt iš nepakenčiamos vietos, ir nē-ra priverstinai atgal grąžina-ma.

Antras vargingiausias su-tvėrimas tai piemenėlis. Vaikištį 10-12 metų pribūdina rytą 2-3 val. gint bandą: avis ar kiaules į laukus ar krū-mus, vienu žodžiu į ganykl-lą. Dažnai apsilvilkęs sena il-ga nuskarmaliavusia sernėga, basas, su suskirdusioms krau-juotoms kojoms toks nabagė-lis tur strot ant lauko per kiauras dienas ant karščio, šalčio ir lietaus, užgraužęs sausos juodos ašakotos duo-nelės, kurios kamputį šeimini-ninkė indėjo pietums, o daž-nai tai ir tos užtektinai ne-duoda. Aš pats keletą kartų mačiau, kaip tokie nabagė-liai piemenėliai godžiai valgė dvaro runkelių lapų kamblius ir gerai viską ištyrus paaiškė-jo, kad permaži buvo šeimini-ninkių duodama valgyti — tai grauzė runkelių kamblius iš bado. O vieną kartą p. Ko-moro girose užtikau apie 10 valandą iš ryto tokį vargšą piemenuką begrauziantį broz-dą nuo jaunų liepos atžalų; paklausiau kam jis taip gadī-na tuos medelius ar jam jų negaila. Vaikytis su ašaroms pasruvusiom akelėm atsakė — man labai tų medelių gaila ir man jie gražūs, ale kad aš labai valgyt noriu. Sakau, tai-gi ar tau šeiminiukė nein-deda nieko kaip geni. — In-deda, ponuli, ale tiek ma-žai, kad aš paki iš kiemo iš-genu, tai jau ir suvalgau. Sakau, laidoke, meluojį pa-rodyk šia terbą. Atrišo vai-kištis terbutė, o joje tik saujalė rūkštynių ir viens bu-rokytis, o duonos nei mažiau-sio trupinėlio. — Ką tu da-rai su tom rūkštynėm? — Pie-tums čėdiju. — O kur tą bu-roką gavai? — Išgindamas pasiroviau iš Jonienės daržo, tai kaip banda suguls per pie-tus tai sugraušiu, jis labai gardus. Ponuli, tegul jis būna terboje. — Tai kam tu būvi pas tokiuos negerus žmo-nas, kad tau nei valgyt neduo-da — buvau išbėgęs, ale ma-ma netur pati ką valgyt tai ir vėl mane atgal atvarė...

Tai toks piemenėlis, nuo 2-3 val. ryto liki suotemos ganydamas ant lauko, už tą visą vargą per metus gaudavo algos 3 rublius, vadinasi, nei po vieną kapeiką ant dienos neišėina.

Dabar paskutiniams laikais rems t greičiau, jei ne mes, tai kaip kuriose vietose jau broliai, darbininkai, o priegriemūnams mokėjo po 10-12 tam tokie reikalai tur daug rublių, ale tai tik už vasarą reikšmės mūsų tėvynės ekonomo — nuo pavasario liki Visų minio gyvenimo padėjime ir šventų — o žiemą žinokies, sutvarkyme.

Ir skurdo ir skursta tie visi vargo paukšteliai, ir kas pasirūpins jų būvio pagerinimu, kas iškels aikštėn ir pa-

Apie dvarų darbininkus ir kitokius kaip lygei abelnas išvadas parašysiu kitą kartą.

F. V.

Kas girdėti Lietuvių kolonijose.

HARTFORD, CONN.

L.D.S. kuopos susirinkimas. 1. d. vasario vakare atsibuvo L. D. S. susirinkimas. Prisiraišė vienas naujas narys. Toliaus apsvačius kuopos reikalus, pasirodė visi nariai esą užganėdinti iš praėitų pasikaitų ir pasikalbėjimų. Priraišė labai naudinga. Tai nutarta ir toliau rengti panašius pasikalbėjimus kas antrą nedėdienį kožno mėnesio vakarais, arba kada tik bus proga, kada nieko nebus rengiama kitų dr-jų.

Mat visų narių su nekantrumu laukta susirinkimo, kad išreiškis savo nuomones, ko kiuo būdu galėtumėm užstoti katalikiškos visuomenės veikėjus, ypač kun. F. Kemšį, kuris visokiais būdais neteisimai begėdiškai yra šmeižiamas. Išreikšta pritarimas protestams prieš "Ateities" redaktorių Rūmką už sinutinę jimą laiško kun. Kemšiniui su tokiais begėdiškais klausimais.

Taip-gi neaplenktas nei "Katalikas," kad nešiojantis kataliko vardą o taip šmeižia katalikų veikėjus. Sakome, ar tik nebus vilkas avies kailyje. Pakol nenuims savo uždangos ir nepasirodys aiškiai kuom yra "Katalikas," tai stosime jį skaitė ir plating, tai ne baikomis nutarta.

Taip-gi nutarta prisirengti iš laiko prie apvaikščiavimo šv. Juozapo dienos su naudingomis prakalbomis ir kitais pamarginimais.

Kp. Korespondentas.

CHESTER, PA.

30 d. sausio, 19-toji L. D. S. kuopa laikė mitingą. Išreikšė protestą prieš "Kataliką" už juodinimą kun. Kemšio ir jo rėmėjų, sandarbininkų. Sulig "Kataliko" mes visi esą priešingi ir Sav. Valstijų konstitucijai ir krikščionybei (18 "K." num. 1916 m.). Išeina, kad L. D. S. ir katalikiškų laikraščių Sąjunga ir Kat. Federacija yra tokiais, kadangi juose kun. Kemšis veikia. Reiškia, kad įvairaus plauko bedieviai jodinėtų katalikams ant sprando, tai nebūtų priešinga nei S. V. konstitucijai, nei krikščionybei, o kai katalikai vienija savo spekas, kad apgyvus savo reikalus, tai kalti. Dabar mums aiškūs "Kataliko" norai. Juodink sau kaip nori katalikų veikėjus, mums akių neapdums.

Pirmininkas Jonas Blažis, Raštininkas Juozapas Kodis, Dvas. direkt. kun. J. Zimblys.

MONTELLO, MASS.

Šis miestelis yra pagarsėjęs kaip nenauđėlių ir girtuoklių lizdas. Kartais ir aš apie tą abejoju. Bet kaip kitur taip ir čia gyvena žmonių ir su jausmais. Jau po truputį pradeda mesti savo senus papročius ir visokius izmus ir žiūrėti per teisybės ir doros žiūronus į gyvenimą. Vaisiai to angančio susipratimo kartais gana aiškiai pasirodo.

Keletas savaičių atgal Montello lietuviai taip-pat kaip ir kitų kolonijų gyventojai išgirdo, kad yra kilęs sumanymas parinkti drabužių nukentėjusiems del karės.

Montelliečiai be jokiu ilgu svarstymų ir be atidėliojimų karštai ėmėsi darbo. Atsirado daugybės kolektojų, ėjo per stubas, rinko, nešė, pirkė, aukavo nukentėjusiems.

Toks buvo jų darbštumas kad j savaitė laiko pririnko septynias skrynias. Visos sep-

tynios skrynys svėrė 3,460 svarų, netoli dviejų tonų.

Nusisekimas to darbo priklauso visiems šios kolonijos gyventojams, nei vienas neatsisakė nešelpės, bet labiausiai pasidarbavo nariai vietinio Tautos Fondo skyriaus, po kurių priežiūra tas visas darbas atliktas.

Tautos Fondo skyriuje pirmininkauja p. M. Abračinskas ir sekretorius yra Juozas Vaičiūnas. Tiedu vyrų dienas ir naktis dirba.

Nevien tik drapanas renka vietinis Tautos Fondo skyrius. Renka taip-gi ir aukas, organizuoja skyrius aplinkiniuose miesteliuose, ir visur žmonėms aiškina tą darbą.

Išgirdę apie naujai išleistas blankas aukų rinkimui ėmė ir naudojami tuo įrankiu.

Neprosalį būtų ir kitoms kolonijoms paimti pavyzdį iš šio miestelio. Ką vieni nuveikia ir kiti gali nuveikti.

K. Kitas.

W. PITTSBURG, PA.

Sausio 27 d. šv. Vincento pobažnytinę salę atsibuvo prakalbos Kalbėjo gerb. kun. A. Maliauskas. Buvo labai įspūdinga, graudinga, suduodanti prakalba. Kartu išgirdome daug įstabių dalykų apie karės vedimą. Gerb kalbėtojas daug paspaškojo apie grįžimą į Lietuvą po karės. Apie tai labai gerai išaiškino. Aiškino taip-gi apie "Viltį," kuriai renka aukas.

F. Gustaitis.

HARTFORD, CONN.

Dainavo ir skaitė gerų raštų.

Vasario 6 d. vakare Bažnytinę salę surengė pramoga L. Vyčių 6 kp. ir Moterų Sąjungos 17 kp.

Programas susidėjo bemaž iš vien paskaitų. Vedėjas vakaro buvo Vyčių pirm. A. Pateckis. 1. Sudainuota Kvarietas "Aiškiai šviečia Saulutė;" išpildė p-lės A. Stravinskaitė, U. Gurkliūtė, Z. Gurkliūtė ir P. Skupaitė. Atlikta pagirtinai. 2. Skaityta iš "Draugo" apie garsius kalbėtojus; skaitė A. Kučas. Antra paskaita iš "Draugo" Apšvieta tarpe moterų, skaitė S. Kneizis. 4. Paskaita Kad ir pasileisiu, bet neapsileisiu iš knygelės "Darbininko Dovanėlė," atliko U. Gurkliūtė; Antra paskaita iš tos pačios knygutės Kipkim į Didžiausią savo neprietelių, atliko A. Čibaitė. 5. Paskaita iš "Vyčio" No. 3. Lietuvos Duktė, kur žengi? Atliko P. Skupaitė, Dar buvo paskaita iš "Draugo" Kurio Keliu, išpildė S. Kneizis.

Kiekviena virš paminėtos paskaitos yra nūdingos ir ir pamokinančios daug ko gerio. Publika gan atidžiai klausėsi. Dar buvo manyta užvesti diskusijos, bet kad laikas taip greit prabėgo, tai vakaras tuomasibaigė. Yra labai naudingi tokie vakarėliai.

Vakaro Reporteris.

ATHOL, MASS.

Aušros Vartų dr-jos susirinkimas. Vasario 6 d. M. D. A. V. dr-ja turėjo savo susirinkimą. Buvo svarstoma visokie reikalai. Tarp kitko pabaigtas organo klausimas. Jau periteame susirinkime buvo nutarta paimti "Darbininką" organu ir šiame susirinkime buvo paduoti vardai ir adre-

sai. Tai tikimės, jog umai "Darbininkas" ims lankyti kiekvieną dr-jos narį.

Paskui Tautos Fondo skyriaus pirm. D. Karoblis kvietė dr-ja prisidėti prie apvaikščiavimo Lietuvių Dienos. Mūsų dr-ja parodė didį tam sumanymui prielankumą ir pažadėjo duoti salę už dyką. Taip-gi Tautos Fondo skyriaus susirinkimams, kurie atsibuna kas mėnuo, pažadėjo duoti salę dykai. Mūsų dr-ja j Tautos F. skyrių išrinko D. Matulį ir Joną Stanevičių.

Toliau dr-ja nutarė susirinkimus pradėti su malda.

Prisiraišė šie nauji nariai: D. Karoblis, V. Matulis, J. Tamonis, A. Vaičiūskas, J. Mastaičius, A. Armokevičius. Kada buvo prakalbos ir kalbėjo P. Gudas, tai daugiau naujų narių buvo padavę pavardes, bet kiti mat susimislįo atsižadėti gero pasiryžimo ir dar atidėti prižadėjimą prie geros dr-jos.

Mūsų dr-jos susirinkimai atsibuna kas pirmas mėnesio nedėdienis, 2 val. po pietų.

J. Tamošauskas, rašt.

HARTFORD, CONN.

Nors nemažai yra rašoma apie Hartford'o jaunimo judėjimą, bet sulyg veikimo, tai dar maži. Kiekviena "Darbininko" numeryje galima būtų šis tas iš Hartford'o aprašyti, o ir rašytojų yra nemažai, tik nežinia, kodel maži terašo. Pas mus gerai gyvuoja ypač L. Vyčiai, kurie darbuojasi nenuilstančiai. Taip-gi L. D. Sąjunga ir kitos tam panašios. Susitvėrė Amerikos L. R. K. Spaudos Dr-jos kuopa. Pirmas susirinkimas buvo laikytas sausio 30 d 1916 prasidėjus susirinkimui pirmiausia buvo renkama valdyba.

Pirm. tapo Julius Bielskis, pagel. Boleslovas Sarapas, rašt. Steponas Kneizis, išd. U. Gurkliūtė, po išrinkimo valdybos tapo nutarta keletas svarbių reikalėlių Susirinkimus laikys antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio. Tikimės, kad mūsų kuopa daug ką nuveiks, nes turi daug gabių narių. Naujasis vargoninkas sutvėrė chorą po vardu šv. Cicilijos chorą prie parapijos šv. Trejybės. Atsilankius mūsų gerb. kun. J. Ambotui kada jam pranešė, kad čia choras susitvėrė tai jis labai nudžiugo ir tapo ju nariu.

Taigi dabar turėdami veiklų vargoninką tikimės, kad daugiau išsilavinusi ir nebus mums gėda pasirodyti su savo dainomis, kada mes busime gerai išsilavinę.

Mažiukas.

CHICAGO, ILL.

(West Side)

Nastutė scenoje.

Baigiasi pasilinksminimo laikas, artinasi gavenia. Ne-poilgo užsidarys baliai, šokiai etc. Prasidės rimtesnis gyvenimo laikas.

Atėjus gavenios laikui dorėsnai žmonės, be abejo griebsis už rimtesnio darbo. Bet pakol dar gavenios laikas neatėjo, mes galime dorai, gražiai pasilinksminėti, pažaisti ir pašokti. Taigi nors jau tam ir nebeadau laiko turime, bet stengkimės jįjį atsakančiai sunaudoti. Norint linksmai ir naudingai praleisti savo linkaus valandas, reikia lankyti tokiuos vakarus tokiuos perstatymus, iš kurių galima gauti nemažą naudą, gerą išpuđį ir dorą pasilinksminimą.

Atsimink.

Lietuvos Vyčių 24 kuopa baigdama pasilinksminimo sezoną, prieš užgavienias vasario 12 d. subatoje Meldažio svetainėje 7.30 val. vak. rengia nepaprastai naudingą ir linksmą vakarą. Šiame vakare svarbiausią vietą užims puikus muzikališkas veikalas "Nastutė." Kas jau yra tą veikalą matęs, tai tas be abejo ateis juomi pasigėrėti. Nes veikalas atsižymi lietuvių papročiais ir lietuvių senovės numylėtomis dainomis. Taigi chicagiečiams labai

patartina atkreipti domą j tą vakarą ir kuoskaitingiausiai atsilankyti, o užtikrinu, kad visi bus pilnai užganėdinti.

Vakaro pelnas eis Aušros Vartų bažnyčios naudai.

Gerbiamejį nepamirškite subatos vakaro vasario 12 d! Rutelių Ziedėlis.

CHICAGO, ILL.

Centiniai Fėrai.

Nedėlioį 23 d. sausio 1916 m. šv. Jurgio par. salėje 1 kuopa L. R. K. Mot. Są-gos surengė indomų ir nepaprastą vakarą, t. y. Centinius Fėrus. Šis vakaras tai vienas iš nepaprastų. Įžanga ir išlaimėjimai dalykų ir visi kiti įvairumai — viskas tik po le. tekainavo.

Grauzus susirinkęs burs svečių šoko lietuviškus šokius ir žaidė įvairius žaislus ir gyvai linksminosi, o kiti prie rato pristoję su žingėdumu žiuri, katras kokį dalyką išlaimės. Vienu žodžiu sakant šis sumanias parengtas vakarėlis užganėdino kaip rengėjas taip ir svečius. Rengėjoms, kad atsilankė apie 800 ypatų ir per ištaisą laiką puikiai užsilakė. Svečiams, kad patenkinti vakaro gyvumu ir įvairumu. Garbė sąjungietėms už jų darbštumą, o ypač garbė rengėjoms, kurių triušis šis vakarėlis buvo surengtas ir pagedidaujama, kad tankiau panašius vakarėlius parengtu. Taipos-gi nuoširdžiai kuopa ištaria ačiū "Draugui", kurs paaukavo knygelę išlaimėjimui tą vakarą.

Nors pigiai viskas kainavo vakare, vis-gi kuopa turės pelno daugiau kaip porą dešėtkų dolerių.

Daugiau panašių vakarėlių! Korespondentė.

HARTFORD, CONN.

Tautos Fondo skyrius rengiasi iškilmingai apvaikščioti Lietuvių Dieną 4 d. kovo, šv. Kazimiero dieną. Kadangi kovo 4 d. pripuola subatoį, tai iškilmės perkelta ant 5 d. nedėlios. Ir taipgi tą dieną iš ryto bus atlakytos mišios šv. už brolius lietuvius, žuvusius ant karės lauko. O po pietų 6 val. vakare bus prakalbos svetainėj Cathedral Lyceum. Turiu dar paminėti, kad tos prakalbos bus labai svarbios, nes bus apkalbėta kaip ir ko kiuo būdu labiau sušėlpti lietuvius nukentėjusius del karės. Ir taip-pat bus aukos renkamos. Geistina būtų, kad kiekvienas susipratęs lietuvis ir lietuvaite atjausdami tėvynės vargus nesigalėtų ir paaukotų nors vienos dienos uždarbį. Taipogi bus visokių pamarginimų, monologų ir deklamacijų. Taip-pat dainuos bažnytinis choras, kuris gana puikiai yra išlavintas naujo vargonininko.

Atvažiavus naujam vargonininkui tuojaus viskas atsimainė, kad net traukte traukia nedėlios dieną eiti į bažnyčią pasiklausti taip puikaus giedojimo. Giedorių balsai skambėte skamba, kaip pavasarį lakštingalės.

Jaunikaitis.

LONDONAS, ANGLIJA.

Pastos kelią cicilikizmui.

Nedėlioį 23 d. sausio buvo laikytas komiteto susirinkimas del pasikalbėjimo kaip su tais cicilikais padarius kurie pastaraisiais laikais, per savo "Rankpelnį" pradėjo rašyti visokius nebutniekius ant katalikų, ir isivyravo platinti tarpe musiškių savo šlaštus "Rankpelnį," "Šakę" ir kitus tampanašius. Susirinkime dalyvavo mažas skaicėlis komiteto narių kaip tai parapijos, ar du pašėlpinės draugijos klubo ir t.t. Šiaip pašalinė nebuvo įleista salėn, kur buvo susirinkimas.

Tarp kitko nutarė perdag kokiems ten cicilikėliai neapsileisti, ir save šmeižti nepasimuzikališkas veikalas "Nastutė." Kas jau yra tą veikalą matęs, tai tas be abejo ateis juomi pasigėrėti. Nes veikalas atsižymi lietuvių papročiais ir lietuvių senovės numylėtomis dainomis.

J. Naujokaitis "Darbininko" agentas užklausė delko pirmiaus čia buvo pradėjęs

platintis "Rankpelnis," tai jį juk tie patys katalikai pirksdavę. Tasai užklausias nebuvo plačiai išaiškintas, vien tik užklausimu ir pasiliko.

P. J. S'eznikas ir kiti patarė, kad katalikiški laikraščiai būtinai reikia remti, o ypač "Darbininkas" reikalingas čia supažindinti su londoniečiais.

KAT. SPAUDOS KOMITETAS

Matomai čia susitvėrė katalikiškos Spaudos Komitetas, taip susidarys gal stipri dr-ja? Tam jau išrinktas korespondentas ofi iališkas P. J. Slika, jo pagalbininku J. Nautis. Komitetas reikale korespondentus parems. Galop nutarta tam panašius reikalus daugiausia garsinti "Išėvių Drauge" kaipo Anglijos lietuvių organe ir "Darbininke."

Tikimės, kad "Darbininkas" nuo to neatsisakys. Susirinkime buvo visi rimti vyrai.

Kalnaveritis.

MANCHESTER, N. H.

"Darbininkas" kaliniams paguoda.

Turime pranešti, kad "Darbininkas" aplanko mės kalėdų, suramindamas ir pridodamas tvirtybės nekaltai kenčiantiems. Taip-gi labai džiaugiamės ir dėkingi "Darbininko" administracijai, kad atsiuntė "Metraščių" ir knygučių. Skaitome pasidalydami, kaip alkani duoną. Ir džiaugiamės, kad randasi geros širdies žmonių, kurie aukoja savo brolius nelaimėje.

Apie streiko pabaigą nieko dar negirdėti. Turiu su džiaugsmu priminti "Darbininko" skaitytojams, kad Nashuos, N. H. klebonas Leonas Tyla labiausia streiką remia ir ragina laikytis vienybės visiems, kol streikas bus laimėtas.

Buvo gandas pas mus kalėjime pasklidęs, kad jau baigsis Nashuiečių streikas. Bet praėjusią subatą, atvažiavusieji atsilankyti pas mus, pranešė, jog dar nieko apie streiką nežinia ar baigsis ar ne. Nes nenor streiklaužį prašalyti, tai ir vėl nežinia, kaip bus.

Bet kaip tik ką išgirsiu, tai pranešiu vėliau.

Ant galo dar norėčiau gerbiamų "Darbininko" skaitytojų prašyti, kad jei kas turi atliekamų numerį laikraščio arba "Pažangos," arba kitus, tai nenumeskite, o teikisite atsiųsti mums į kalėjimą. Mes busime labai dėkingi. Gal kas teiksis "Draugą" atsiuntinėti.

Su pagarba,

K. Baranauskis, A. Čaplikas, J. Klimas, S. Ziedelis.

Adr.: K. Baranauskis, Box 56, Manchester, N. H.

BRIGHTON, MASS.

Atsirado vagilių.

Šiomis dienomis tarp čionykščių lietuvių atsirado vagilių. Kelis tautiečius apvogė. Apvogė Juozą Skėisgilą. Pavogė jam overkotį \$ 30 vertės; overkoteį buvo bankinė knygutė ir kelių dr-jų konstitucijos. Taip-gi apvogė Dominiką Paulauskį. Pavogė overkotį, kuriame buvo akitinis \$7. vertės.

Todel gaspadinėš apsisaugokite, nepalikite eidamos neužrakytu namų. Matote drasių valkatų atsirado.

Nelaimė dirbtuvėj.

Sausio 29 d. Hood Rubber kompanijos dirbtuvėj Cutting roome ištiko nelaimė. Lietuvis Juozas Kalinauskas dirbo ant kertamosios mašinos. Jis patėmijo, jog jo mašina sugedus ir pasakė bosui. Bosas liepė pasisaujojant dirbti. Bet kai mašina pasileido, tai prikiro abi ranki. Dešinė ranką suspėjo sveiką ištraukti, o kairiąją per alkunę baisyai suspaudė. Kiti darbininkai subėgė paluosavo

"DARBININKAS" GAUNAMOS
T. FONDO BLANKOS
KURIAS NURODĖ TAUTOS FONDO VALDYBA.
Pagal Sumanyto tos blankos reikės mainyti kas mėnuo. Todel atspaudinome įvairių versų ir pardavinėjame tuzinais.
Tuzinas 5 centai.
Imant nam ūiaus kaip 100 tuzinų, atiduodame po 4 centus.
Kiekvienas skyrius lai parsitraukia iš "Darbininko" Spaustuvės tiek tuzinų kiek šeimynų jų kolonijoj intraukta į aukų rinkimą Lietuvos reikalams.

Tie, kurie turi Metraščių, sako, kad jame visas pasaulis.
NE VISI DAR ŽINO, kad Metraščių yra vienas tų retų leidinių, kurį nusipirkęs niekas nesigaili.
O geras Metraščių buvo ir bus kiekvienam reikalingu dalyku, tokio dalyku be kurio negalima apsieiti. Metraščių reikia pasigauti per ištus metus kas savaitė po keletą kartų.
Dauguma iš mūs dar gerai atsimena kokią svarbią rolę lošė kalendoriai arba metraščiai anais liūdais laikais, kuomet mums spauda buvo užginta mūsų tėvynėje.
Kalendorius arba metraščių buvo tuomet mūsų brolių švietėjų, visokių žinių, patarimų, rodų straipsnių pasiskaitymų teikėju — žodžiu kalendorius tuomet užvadavo laikraščius ir knygas.
Vienok tuometiniai kalendoriai buvo ir neišvengtinai turėjo būti mažyčiai.
Kas kita šiais laikais. Kitokie laikai, kitokios gyvenimo sąlygos ir kitokis gyvenimas. Turime visokių organizacijų, įstaigų, apšči laikraščio, knygų, gyvenimas verda, kunkuliuoja, daug jame visokių apšreikšimų, kuriuos tinkamai pažymi ir nušviečia geri laikraščiai.
Prie šitokio atsimainiusio gyvenimo turi būti pritaikytas ir kalendorius arba metraščių.
Siems, t. y. 1916 metams, visuose atžvilgiuos nusisekusį ir prie šiandieninio gyvenimo pritaikytą Metraščių išleido Liet. Kat. Spaudos Dr-ja.
Tik žiūrėkime, kaip tas Metraščių puikiai prie dabartinio gyvenimo pritaikytas.
Šiais laikais turime visokių veikėjų, laikraštinių, visuomeninių, įvairiose srityse pasižymėjusių vyrų ir moterų, kunigų ir svietiškių, apie kuriuos girdime, skaitome, apie kuriuos indomaujame.
Su viršum šimto tokių pasižymėjusių asmenų fotografijų rasi didžiam Metraštyje.
Mes Amerikos lietuviai turime visokių įstaigų, bažnyčių, mokyklų. Visų bažnyčių paveikslus rasi dailiam Metraštyje.
Amerikos lietuviai katalikai turi visokių organizacijų, draugų dr-jų, apie kurias kiekvienam svarbu žinoti. Apie visas didžiausias organizacijas gražius ir aiškius aprašymus atrasi gražiam Metraštyje.
Katalikams indomu, svarbu žinoti, kaip stiprus yra katalikai Amerikoje, kokias jie turi čia organizacijas, įstaigas. Apie tai gausiai žinių rasi puošniame Metraštyje.
Baisi karė eina Europoje. Apskrita tos karės apibudinimą ir apie šios karės priežastis rasi šauniam Metraštyje.
Pereitais 1915 m. daug darbų atliko Amerikos lietuviai. Nuodugnų tų darbų ir lietuvių gyvenimo apšreikšimų apibudinimą rasi rimtame Metraštyje.
Katalikų priešininkai be paliovos užpuldinėja, peikia, žemina Bažnyčią, tikybą, dvasiškiją. Kiekvienas katalikas privalo suprasti nepamatingumą tų užmetinėjimų. Ką atliko Bažnyčia, ką išrado ir nuveikė katalikų mokslaviriai mokslo, kultūros, apšvietos, pažangos srityje rasi viską apimančiam Metraštyje.
Indomu žinoti apie septynis brolius miegančius, apie Lourdo stebuklus, kaip atsirado kortos, gerai turėti surašą visų popiežių, Suvalstijų prezidentų, visų žemės valstybių, didžiausiųjų miestų. Visa tai rasi gausiam Metraštyje.
Toli gražu ne viskas čia paminėta, kas yra milžiniškam Metraštyje.
Metraštyje rasi kokio didumo yra lietuvių gubernijos, kiek kurioj yra bajorų, sodiečių, žydų, lietuvių, katalikų, stačiatikių, kiek ant žemės yra tikėjimų ir po kiek kiekvienas tikėjimas turi išpažintojų, kiek Amerikoje nigerių, kiek tautų Europoje, po kiek kurioj valstybėj kareivių atsieina ant 1.000 gyventojų, po kek kainuoja brangiausi pasaulyje paveikslai, kur kiek didžiausi pasaulyje knygynai, po kiek senovėje už vergus mokėta, kokių ir kiek atsieina karalių šeimynų užlaikymas. Bet rašyk, nerašyk vis vien nesurašysi visako, kas yra neišpasakytame Metraštyje.
Apie ką tik indomauji, apie tą rasi Metraštyje.
Neatidėliodamas pirk, o turėsi visiems metams malonaus skaitymo.
Kaina 75c.
Drūtuoše apdaruoše \$1.20.
Išsirašykite iš "Darbininko" knygų krautuvės.
Adresas:
"DARBININKAS,"
242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

ranką ir buvo nuvežtas į ligoninę, kur daktaras pasakė, jog nužilgo susgyšias.

Tai gi broliai, atsargiai su mašinomis.

Darbuojasi.

Brightoniečiai ima nubusti, ima suprasti reikalus visuomeniškų ir tautiškų reikalų. Svarbiausias dalykas pastarųjų dienų yra tas, kad brightoniečiai sutarė išvien darbuotis su Cambridge'io lietuvių Tautos Fondui.

Abi kolonijos susidėjo ir sudarė bendrai vieną skyrių. Reikia tikėtis, kad taip susivieniję savo spēkas nemažai pasidarys aukų rinkime.

Turi sujusti moters.

Šioje kolonijoje yra lietuvių tūkstantis su viršum. Bent pusė yra todėl moterų ir merginų. Tai gražus čia yra moterų ir merginų būrelis. Suvienijusios jėgas galėtų labai daug naudingo darbo atlikti. Ligšiol čia mes net nei moterų dr-jos neturėjome. Turime porą dr-jų, kur gali moters ir vyrai prigulėti. Yra tai šv. Vincento su apie 120 narių ir Vienybės dr-ja (laisva) su apie 150. Tai matome, kad labai didelė moterėlių ir merginų dalis nepirguli prie jokių dr-jų. Tai aš ir norėčiau paragyti seseles tautietes prie veikimo. Vyru ir moterų kilimas turi neatsilikti vienas nuo antro. Kai moters subrus, tai ir vyrai ims smarkiau veikti, darbuotis.

Tai gi sesutės subruskite. Geriausia ką jus moterėlės galite padaryti tai įsteigti Amerikos Liet. R. K. Moterų Sąjungos kuopą. Pasidarykite čia šaką tos šlovingos moterų organizacijos. Tai pigiausias, lengviausias ir patogiausias susiorganizavimo budas. Neturite pašelpines moterų dr-jas, bet tverkite Moterų Sąjungos kuopą. Mažiau bus vargo, mažiau darbo negu tveriant dr-ją.

Sujuskite.

Darbininkas.

BROOKLYN, N. Y.

Tautos Fondo skyriaus Susirinkimas.

Sausio 30 d. Karalienės Aniolų parapijos klebonas kun. S. Remeika atsiliepdamas apie Lietuvos nelaimingą padėjimą kenčiančius badą ir šaltį prašė kas išgali aukoti drabužių, atneštie salėn taip gi paprasė prisidėti naujems nariams prie komiteto del pasidaravimo rinkime drabužių.

Susirinkimas atsibuvo po mišparų prisirašė naujų narių: A. Venslovaiciūtė, O. Bendaravičienė, K. Dumbleienė, A. Maksvitukė, A. Tuleckitė, O. Dailidžiūtė, A. Lukoševičius, J. Butkevičius, J. Kirdeikienė, iš senų V. Bendaravičius, A. Drabišis, K. Dumbliis, V. Abramavičius, P. Tikaiza, K. Kelintė, O. Žalnieraitienė, M. Varneckis, K. J. Krušinskas, Kun. S. Remeika.

Aukavo po dolerį A. Drabišis, A. Lukoševičius, J. Butkevičius V. Bendaravičius, V. Abramavičius, K. Dumbliis, P. Tikaiza, kun. S. Remeika.

Drabužių priimti A. Drabišis, P. Tikaiza, V. Bendaravičius.

Drabužių pataisyti apsiėmė O. Bendaravičienė, K. Dumbleienė, O. Daubarienė, O. Žalnieraitienė, A. Tuleckitė, A. Drabišis P. Tikaiza. Taip gi iš moterų pasizadėjo ir daugiau.

Valdyba pasiliko senoji. Pirm. K. J. Krušinskas, pagel. V. Bendaravičius rašt. K. Dumbliis, pagel. O. Daubarienė, išd. Kun. S. Remeika

DRABUŽIAI NUKENTĖJUSIEMS.

5 Vasario kun. J. J. Kaulakis išsiuntė Brooklyn'an Bush Company, kuri prizadėjo vesti drabužius lietuviams nukentėjusiems nuo karės, 16 didelių skrynių drabužių ir 1 skrynią avalinių. Tai jie svėrė du tūkstančių svary.

"DARBININKO" Keliaujantis AGENTAS.

kuris įgaliotas rinkti prenumeratas, apgarsinimus "Darbininkui."

Pas jį taip gi galima atnaujinti senas prenumeratas.

Jis dabar lankosi Pittston, Pa. ir apylinkėse.

Lietuvio Daktaras
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Valandos: nuo 9 iki 11 rytu, nuo 2 iki 4 pop. pietu, nuo 7 iki 8 vakare.

C. & P. Phone St. Paul 5947

Grabininkas ir Balzamuotojas
Pagrabus atlieku pigiai ir gražiai. Esu išėjęs mokykloj tam tikrus graborystės mokslus ir išdavęs egzaminus. Siunčiu numirelius ir į kitus miestus ir pargabenu iš kitų miestų.

Tai gi, vientaučiai, laidojimo reikale visuomet kreipkitės pas mane. Ofisas

JONAS GREBLIAUSKAS
500 SO. PACA ST., BALTIMORE, M. D.

Garbė šv. Kazimiero parapijos lietuviams, kurie taip gausiai aukoję nukentėjusiems nuo karės savo artimiams.

Koncertas ir teatras.

6 Vas. vakare Vyčiai ir šv. Kazimiero mokyklos vaikai vadovaujant Simanui Kvietkui ir Jonui Hodeliui, labai gražiai atvaidino "Vaikai miške". Tai ypač svarbu, kad beveik visas vaidinimas atliktas su dailiu dainavimu. Pelnas šv. Kazimiero mokyklos naudai.

Zvirblis.

DIDELIS BALIUS

Surengtas Lietuvių Jaunimo Ratelio nandai Lietuvių Labdarystės Draugijos.

Bus Subatoj, Vasario (Feb.) 12 d. 1916 Prasidės 7-tą val. vakare ir tęsis iki vėlai naktį, Lietuvių Salėj, kamp. E ir Silver gat., So. Boston, Mass.

Šiuomi užprašome visus lietuvius ir leituvaiteis atsilankyti koskaitlingiausiai ant šio puikaus balius, kur galėsite linksmai ir smagiai laiką praleisti ir iki valiausiai prisiokti. Jurgio Dragašiaus Orchestra grajis visokių naujausios mados šokių. Bus taip gi skanių gėrimų ir užkandžių.

Inžanga: Porai arba vienam Vyriui 50 centų, vienai Moterei-

MUZIKOS IR DAINOS MYLETOJAMS MĖNESINIS LAIKRAŠTIS

"MUZIKA"

Eina kas mėnuo 16 puslapių teksto ir 8 puslapiai giesmių, dainų ir pianių gaidų.

"MUZIKOJE" telpa pamokinimai kaip chorą vesti, muzikos istorija ir teorija su pavyzdžiais.

"MUZIKOS" kaina metams \$3.00 pusei metų \$1.50. Atskiras numeris 40c.

"Muzikos" adresas:

REDAKCIJA
3214 CEDAR STR., PHILADELPHIA, PA.
ADMINISTRACIJA
P. O. BOX 172 BROOKLYN, N. Y.

BEDARBIAMS PROGA

Šiais laikais reikalinga daug merginų ir vyrų ČEVERYKŲ dirbtuvėse. Mokanti ir nemokanti gali darbą gauti. Gera proga, gerą darbą išsimokinti Adresuokite

MONTELLO EMPLOYMENT OFFICE

J. Mickevičius, savininkas.
146 Ames St. Montello, Mass.
Telefonas Brockton 1562-m

Kas iš to, kad ir turi pilną krautuvę, o jei žmonės nežino ką turi? Garsinkis!

REIKALINGA kasdiena 25 merginos valgyklose, hoteliuose, dirbtuvėse ir prie namų darbo. Visokių darbų vyrams.

S. GORALSKY
DARBO PAIEŠKOJIMO OFISAS
153 COURT ST. BOSTON, MASS.

SOKIŲ MOKYKLA.

Visokius užrubežinius ir amerikoniškus šokius mokina po No. 1140 Columbus Ave., Room 44 Roxbury Crossing.

Pamokos atsibūna utarninko ir ketvergo vakarais Conon Hall 20 Conont str. Mokytojas E BROWNING (Iš Rusijos)

MYLETOJUI MUZIKĄ IR DAINAS.

8 lekeijos lietuviškoj kalboj išsimokinimo (notų) "Gaidų" ant visokių instrumentų, kad ir nės matės gaidų, išmoksi be mokytojo, kuriam mokėtum 50c. už 1 lekeiją. Knyga \$1.50, parduodu už \$1.00 tik ant trumpo laiko 3 knygos už \$2.00. Adresuokit: **G. A. BARONAS,** P. O. McKees Rocks, Pa.

Merginai 25 centai.

Tikietis iškalno nusipirkti galima pas Lietuv. Jaun. Ratel. narius, K. Jurgeliuno krautuvėje, ir "Ateities" ofise.

Visus širdingai užprašo Rengėjai.

"TIKYBA IR DORA" dvi

savaitinis liet. kat. laikraštis. Jame plačiai gvildinami tikybiniai klausimai. Metams 75c.

"TIKYBA IR DORA,"

ANT PARDAVIMO LIETUVISKA RESTAURACIJA.

Su gerais įtaisymais virtuvėje ir valgomamjam kambaryje. Lietuvių apgyventoj vietoj ir ant geriausias ir didžiausias gatvės 204 Broadway.

Parsiduoda už visai žemą prekę. Norintieji pirkti rašykite po tuo adresu: **204 BROADWAY, SO. BOSTN, MASS.**

LIETUVIS KRIAUCIUS.

Pasiuvu visokių drabužių pagal naujausią madą, vyriškus ir moteriškus. Darbą atlieku gerai, teisingai ir pigiai. Taip gi išprosinu, pataisau, skalbiu ir kvarbuoju.

PETRAS MAKAREVIČIUS, (Arti lietuvių bažnyčios) 105 So. Meade Str.

Vienatinė Lietuviška Krautuvė
Kuri užlaiko visokio tavoro, reikalingo mainierieriams.
V. LUKOSEVICIA, Minersville, - - Pa.

GERA PROGA!
Gramatika angliškų kalbos mokyti be mokytojo (apdaryta)\$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Būdas mokyti rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimui si rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c. Viso \$1.60
Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Darbininko" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. MIKOLAINIS, R. F. D. - Route 2, Hudson, N. Y.

SVARBUS PRANEŠIMAS NEWARK'O N. J. IR APIELINKIŲ LIETUVIAMS,

jog naujai išleistą "Metraštį" L. R. K. Spaudos Draugijos, galima gauti klebonijoje po No. 207 Adams St., Newark, N. J. Patartina kiekvienam jį įgyti, nes sulig jo vertės visai nebrangus. Kaina be apdarų 75c. Su apdarais \$120.

Ant pardavimo formičiai del trijų kambarių. Priežastis pardavimo išvažiuoju į kitą miestą.

P. ŠILEIKA, 8 Heath Place, Roxbury, Mass.

LIETUVIAI REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "DARBININKE."

LIETUVIAI PAS SAVUS.

Pasiuvam drapanas sulig naujausios mados ir pagal Jūsų noro. **JONAS BERZELONIS & CO.** 28 Chandler Str., Boston, Mass. (Castle Square's Block'e.)

KATALIKIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ PRIETELIAMS.

Pagal įvykusios sutarties tarp katalikiškų laikraščių leidėjų pranešome šit ką: Tiems, kurie užsisakys per katalikiškų laikraščių agentūras daugiau, negu vieną laikraštį - bus daromos žymios nuolaidos. Kuo daugiau kas užsisakys laikraščių, tuo didesnė bus padaroma nuolaida.

- 1) "Draugas" - \$2.00, "Žvaigždė" - \$2.00. Užsakant abu \$3.25
 - 2) "Draugas" - \$2.00, "Darbininkas" - \$3.00. Abudu \$4.00
 - 3) "Žvaigždė" - \$2.00, "Darbininkas" - \$3.00. Abudu \$4.00
 - 4) "Draugas," - "Žvaigždė" ir "Darbininkas" - \$5.25
 - 5) "Žvaigždė" - \$2.00 ir "Tikyba ir Dora" - 75c. Abudu \$2.25
 - 6) "Draugas" - \$2.00 ir "Tikyba ir Dora" - 75c. Abudu \$2.25
 - 7) "Tikyba ir Dora" - 75c. ir "Darbininkas" - \$3.00. Abu \$3.00
 - 8) "Draugas," "Žvaigždė," "Darbininkas," "Tikyba ir Dora." - Visi \$5.75
 - 9) "Draugas" - \$2.00, "Vytiš" \$1.50. Abudu \$2.75
 - 10) "Draugas" - \$2.00, "Žvaigždė" - \$2.00, "Vytiš" - \$1.50. Visi \$4.00
 - 11) "Draugas," "Žvaigždė," "Vytiš," "Tikyba ir Dora." - Visi \$4.50
 - 12) "Darbininkas" ir "Vytiš." Abudu \$3.75
 - 13) "Tikyba ir Dora" ir "Vytiš." Abudu \$1.75
 - 14) "Draugas," "Žvaigždė," "Tikyba ir Dora," "Vytiš" ir "Darbininkas" - \$6.50
 - 15) "Draugas" \$2.00, (arba "Žvaigždė") ir "Zvirblis" - \$1.00. Abudu \$2.50
 - 16) "Tikyba ir Dora" ir "Zvirblis." Abudu \$1.50
 - 17) "Vytiš" ir "Zvirblis." Abudu \$2.00
 - 18) "Darbininkas" ir "Zvirblis." Abudu \$3.25
 - 19) "Draugas," "Vytiš," "Zvirblis." Visi \$3.50
 - 20) "Draugas," "Žvaigždė," "Tikyba ir Dora" ir "Zvirblis." Visi \$4.25
 - 21) "Draugas," "Žvaigždė," "Tikyba ir Dora," "Darbininkas," ir "Zvirblis." Visi \$3.25
 - 22) "Draugas," "Žvaigždė," "Tikyba ir Dora," "Darbininkas," "Vytiš" ir "Zvirblis." Visi \$7.25
- Pasarga: Čia dar nepaminti: "Moksleivis" - \$1.00, kuris negali duoti nuolaidos, nes ne biznio pamatais eina; "Tautos Rytas" - 50c., kurs ir taip baisiai pigus, ir "Pažanga," - \$3.00, kurios leidimas dar nėra pilnai paaiškėjęs.

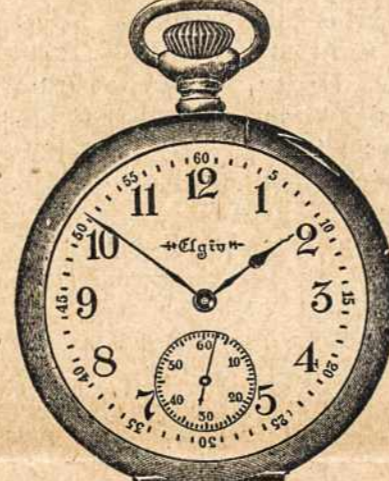
TEL. BACK BAY 4200
DR. F. MATULAITIS
Ofiso adyros Gydo visokias ligas 1-3 P. M. 7-9 P. M. Priekirtin Akinius.
419 Boylston St., Boston, Mass.

PIRMOS KLESOS DANTISTAS
Dantis ištraukiami ir pripildomi visai be skausmo, su geriausiais prietaisais, su naujų išra imų. Visą darbą gvarantuojame.
DR. W. T. REILLY
469 Broadway, So. Boston, Mass.
PRIE DORCHESTER ST.
Valandos nuo 9 val. ryta iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 10 val. ryta iki 4 val. vakare.

Telephone So. Boston 605.
ANTANAS ŠAPALIS meistras
inveda telephonus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorys tės darbus prideramai.
KAINOS NEBRANGIOS.
Ofisas Gyvenimas
315 W. Broadway, 133 Bowen St SO. BOSTON, MASS.

Skaitykite ir platinkite "Darbininką." Tegul jis randa kiekvieroje grintijoje. Jei prenumerata baigiasi, tai negaišnodamas atnaujyk.

Tel. Oxford 4900.
J. P. TUINYLA,

Užlaikom didžiausia krautuvė, deimantų, laikrodžių ir visokių žiedų, siutus ir overkotus, duo dam ant bargo ir ant išmokėsiu ant lengvų išlygų. Reikalauja me agentų kiekvienam mieste Su vienytu Valstijų ir Kanadoj, di delj nuosimti duodam perkup čiams, didelj, naujā kataloge, siunčiame ant pareikalavimo u 25 centus stampu.
J. P. TUINYLA, 822 Washington St., Boston, Mass

Dr. Paul J. Jakmauh (Jakimavičius)
Priemimo valandos: Nuo 2 iki 3 po piet. Nuo 7 iki 8 vakare
609 BROADWAY Cor. G ST. SO. BOSTON, Tel 502 S. E.

Parduodu Gramafonus ir geriausius Rekorodus su lietuviškoms dainoms ir tt. Katalogus duodam dykai kiekvienam kuris prisunčia už 2c. krasos ženklej.

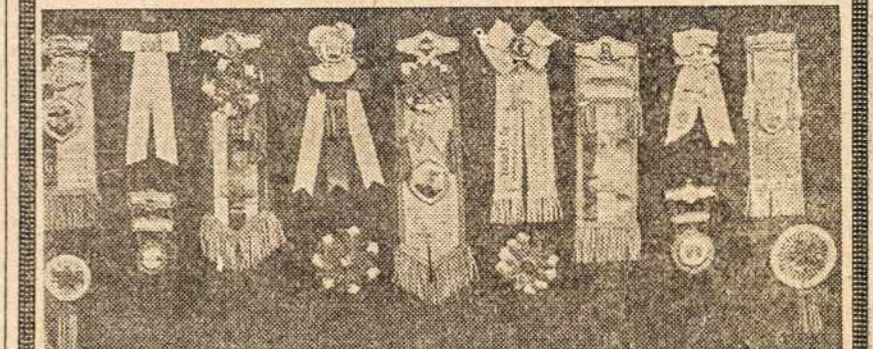
K. Graneckas. 30 Essex St. Athol, Mass.

KĄ TIK IŠEJO IŠ SPAUDOS NAUJOS ST. ŠIMKAUS KOMPOZICIJOS.

- 1) "Oželis" mišriam chorui prie pijano 60c.
- 2) "Scherzo" pijanui (solo) 60c.
- 3) Šią nedėlėlę" mišriam chorui prie pijano 25c.
- 4) "Plaukia sau laivelis" vienam balsui arba moterų chorui prie pijano 40c.

Galima gauti tikiai "Muzikos" redakciijoje: 3214 CEDAR STR., PHILADELPHIA, PA. Ten pat galima gauti "Keturiš dainos" vienam balsui prie pijano - 80c. Daug užsisakant - didelė nuolaida.

Savas Pas Savą Remkit Savuosius.

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdribėją šių dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anameliuotų ir padengtų celuloidu. Išdirbu šarpas, veliavas, karūnas ir tam panašius dailtus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška. Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST., :: :: :: MONTELLO, MASS.

Vienatinė Lietuviška APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gyduolių galite gauti kokios tik pasuljy vartojamos, bet ypatingai geros sekancios gyduolės.

Nuo Reumatizmo	1.00	Gyduolės del pataisymo apetito	1.00
Nuo slinkimo plaukų ir pleiskanų	75c.	Gyduolės del suvalnimo vidurių	50c.
Nuo kosulio, gripo ir slogos	1.00	Gyduolės nuo kosulio ir sunkaus kvėpavimo	1.00
Kraujo Valytojas	1.00	Gyduolės nuo vištakių (corn's)	15, 20 ir 25c.
Nuo saulės nudegimo	50c.	Pilės del Kepenų	75c.
Bobro lašai	1.00	Ir Inktų	75c.
Nuo suirimo Nervų	1.00	Proškos nuo nerviško galvos skaudėjimo	10 ir 25c.
Vaikų ramintojas	25c.	Gumas nuo dantų gėlimo	10c.
Pamoda plaukams	25c.	Tikra lietuviška Trejanka	25c.
Nuo viduriavimo suaugusiems	50c.		
Nuo viduriavimo mažiems	25c.		
Gydanti mostis nuo pučkų	50c.	Visokie kvepianti muilai	10, 15 ir 25c.
Nuo prakaitavimo kojų	25c.	Perfums visokių gėlių	25, 50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau.
Mostis ir skysčiai niežų ir parkų	1.00		

Taip gi turiu gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslaptingų ir kitokių ligų. Jeigu norite gauti tikrus vaistus, kurie sugražintų jums sveikatą, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus sąžiniškai patarnauta.

RECEPTUS SUTAIŠAU TEISINGAI, nežiurint, ar jie būtų Amerikos ar Europos daktarų. Gyduolių galite reikalaut ir per laiskus, o mes prisiusime jums expresu. Visokiam reikale kreipkitės šituo adresu:

K. ŠIDLAUSKAS
226 Broadway, kertė C St., So. Boston, Mass.

Geriausias Siuvėjas.

Siutus padarau ant užsakimo nuo \$20.00 ir aukščiau.
Darbą atlieku pirmos klesos ir už mažiausią kainą.

S. C. LILIENSTERN, 172 State St., Boston, Mass. (Priešais Custom House.)

Visi skaitykit ir platinkite "Darbininką"